

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Anija looduskaitseala

2025

Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Anija looduskaitseala
KKR kood	KLO1000461
Asukoht (maakonnad)	Harju maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	1990
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	0
loodusreservaatide kogupindala	0
sihtkaitsevööndite arv	1
sihtkaitsevööndite kogupindala	76,1 ha
piiranguvööndite arv	0
piiranguvööndite kogupindala	0
IUCN kategooria(d)	IV, V
Natura 2000 võrgustiku alad	Anija loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	76,1
Maismaa pindala (ha)	76
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	34,3
Kaitsekorralduskava nimi	Anija looduskaitseala kaitsekorralduskava 2016-2025
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2016-2025
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa)	04.04.2025 (küsimused 16 ja 17 vastatud 14.05.2025)
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	On olemas alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kehtivad eesti soojumika ja kanakulli kaitse tegevuskavad. Kauni kuldkinga tegevuskava on aegunud (kehtis 2016-2020) ja kuna seal konkreetselt Anija LKA kohta eesmärgid jm puuduvad, ei ole kauni kuldkinga tegevuskavaga hindamisel arvestatud. Lähtutud on kaitsekorralduskavast.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud <50% väärtustest	kaitsekorralduskava, EELIS	Kaitseväärtused (kaitse-eeskirjas kaitse-eesmärgid) on kaunis kuldking, soohilakas, eesti soojumikas ja kanakull. Kaitsekorralduskavas on öeldud, et viimased põhjalikumad taimestiku uuringud tehti 1998. a. Info kauni kuldkinga kohta on puudulik, liik on kaitseväärtuseks aga EELISes polnud kava tegemise hetkel ühtegi leiukohta. Soohilaka kohta on andmed EELISes 2003. ja hilisemast ajas, eesti soojumika kohta 2001. a. Kanakulli kaitsekorralduskava ei käsitle, sest liik polnud selle koostamise ajal kaitseväärtuseks, liik registreeriti EELISes 2017. a.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud <50% väärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitseväärtused (kaitse-eeskirjas kaitse-eesmärgid) on 7140, 9010*, 9020*, 9050, 9080*, 91D0*. Kaitsekorralduskavas on seisund määratud SDFi andmete alusel neljal elupaigatüübil (7140*, 9010*, 9050, 9080*). Nähakse ette elupaigatüüpide inventuur. Kuigi seisund on kirjeldatud üle 50% kaitseväärtustest, arvestab hindaja, et seisundi andmed olid vananenud (2000ndate algusest) ja loeb alla 50% seisundi määratuks.
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Kesine - <50% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava, EELIS	Kaitsekorralduskavas on öeldud, et viimased põhjalikumad taimestiku uuringud tehti 1998. a. Info kauni kuldkinga kohta on puudulik, liik on kaitseväärtuseks aga EELISes polnud kava tegemise hetkel ühtegi leiukohta. Soohilaka kohta on andmed EELISes 2003. a ja hilisemast ajas, eesti soojumika kohta 2001. a.
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Kesine - <50% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava, EELIS arhiiv	Vananenud seisundiandmed

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	On tuvastatud mõned andmelüngad, kuid nende lünkade täitmise vajadus ei ole selgelt välja toodud.	kaitsekorralduskava	Elupaigatüüpide inventuuri vajadus on selgelt välja toodud ja ajaliselt planeeritud. Liikidest on andmelüngad selgelt välja toodud kauni kuldkinga osas, teiste osas jääb ebamäärasemaks.
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Pool või enam (50%-<100%) tuvastatud andmelünki on täidetud.	EELIS	Elupaigatüüpide inventuur on tehtud 2017. a (nagu kavas planeeritud). Kauni kuldkinga ja eesti soojumika andmeid on uuendatud Keskkonnaameti spetsialistide välitööde alusel, soohiilaka värskem vaatlus on PlutoF-ist. Üks soojumika kasvukoht on endiselt punktobjekt ja viimase vaatlusega 2001. a. Kuna liikide andmeid on küll uuendatud, kuid nendes on veel küsitavusi, ei pane hindaja vastuseks, et kõik andmelüngad on täidetud.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Kanakull ei olnud kava tegemise ajal kaitseväärtuseks ja tema elupaik kaitsealal polnud selleks ajaks registreeritud. Samuti pole käsitatud elupaigatüüpe 9020* ja 91D0*, teiste metsaelupaikade survetegurid on tuvastatud või pandud kirja, et neid ei ole. Kaitsekorralduskavas ei kasutata mõistet "survetegur", kuid sisuliselt samaväärsena on kasutatud "negatiivne mõjutegur". Teiste kaitseväärtuseks olevate liikide survetegurid on tuvastatud.
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud vähem kui poolte (<50%) kaitseväärtuste puhul ja/või vaid mõne surveteguri puhul	kaitsekorralduskava	Olulisust ei ole kaitsekorralduskavas määratud. Elupaigatüüpide survetegurite ulatus on tuletatav elupaigapolügooni suurusel. Liikide mõjutegurite ulatus on osaliselt määratletav kasvukoha suurusel ja kraavide pikkusega, kuid on ebamäärasem.
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	inimtekkelised veerežiimi muutused; looduslikud protsessid	kaitsekorralduskava	kraavitus, mis mõjutab kaitseväärtusteks olevate liikide ja elupaigatüüpide seisundit.;võsastumine kauni kuldkinga kasvukohtades
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt tulenevaid kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid ei ole arvestatud või puudub vastav informatsioon	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on mainitud, et põhiosa kraavitusest asub väljaspool kaitseala ja seetõttu loodusliku veerežiimi taastamist ei plaanita.
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava, kaitse-eeskiri	Hindaja on arvestanud, et kõikidele neile väärtustele, mida on kavas käsitatud, on kaitse-eesmärgid seatud. Kuid kava ei käsitle kõiki kehtiva määrusega kaitseväärtuseks olevaid liike ja elupaiku.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovitatavat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetseid eesmärgid on pooltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	kaitsekorralduskava	Kõikide nende elupaigatüüpide, mida on kavas käsitletud, kaitse-eesmärgid määratlevad soovitud seisundi. Käsitlemata on 2 elupaigatüüpi, mis inventeeriti pärast kava koostamist. Sama on seis kanakulliga. Kauni kuldkinga kaitse-eesmärgid on ebamäärased, eesti soojumika ja soohiilaka omad konkreetsed.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	kaitsekorralduskava, kaitse-eeskiri	
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	kaitsekorralduskava, kaitse-eeskiri	Kaitse-eesmärgid on seatud maastikulistele väärtustele, mida kaitse-eeskirjas ei ole mainitud.
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on vajalike tegevustena kaitsealuste taimeliikide (kuldkinga jt) kasvukohtade kujundusraie (võsaraie) ning matkaraja likvideerimine.
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele, kuid kõik meetmed ei ole SMART	kaitsekorralduskava	Metsaelupaikade jaoks ei ole meetmeid kavandatud, sest tuleb jätta looduslikule arengule. Erand on 9050, mis asus kava koostamise ajal piiranguvööndis ja meetmeks on sihtkaitsevööndi laiendamine. Liikide kaitse üheks meetmeks on, et tuleb hinnata kujundusraie vajalikkust ja määrata tööde mahud, kuid meede pole SMART (puudub konkreetne kava, kes ja millal seda vajalikkust hindab).
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Ei (teadaolevalt on vajadus tegevusteks väljaspool piire, kuid neid ei ole kavandatud)	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on mainitud, et põhiosa kraavitusest asub väljaspool kaitseala ja seetõttu loodusliku veerežiimi taastamist ei plaanita.
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	kaitsekorralduskava	Osad tegevused, nagu looduslikule arengule jätmine ja kraavide mitte hooldamine ei vaja aktiivseid tegevusi.
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	hindaja teadmised	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire võimaldab hinnata poolte või enama (50%-<100%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutatust	kaitsekorralduskava, EELIS	2017. a tehti elupaigatüüpide inventuur, mida võib lugeda piisavaks teabeks. Kauni kuldkinga ja eesti soojumika andmeid võib pidada piisavaks, soohiilaka omasid mitte.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
rakendamine	sisendid	Kui teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud ei anna piisavat teavet, siis mida tuleb teha, et puudujääke lahendada?	ei kohaldu		
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	kaitse-eeskiri	2022. a kinnitati uus kaitse-eeskiri, mis seab eesmärgiks kanakulli ja eluapigatüüpe, mis on registreeritud viimaste inventuuride tulemusena. Samuti muudeti kogu kaitseala sihtkaitsevööndiks. Kaitsekorralduskava vastavalt uutele kaitseväärtustele ei täiendatud.
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	kaitsekorralduskava	Toimus avalik koosolek, millest teavitati kohalikus lehes.
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Ei ole asjakohane	hindaja teadmised	
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Jah - tekkis konflikte	piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Kaitse-eeskirja eelnõu koostamise ajal oli üks maaomanik vastu igasugusele kaitsealale tema maal.
rakendamine	protsess	Nimetage olulisemad konfliktkohad	kaitseala piirid	piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Kaitse-eeskirja eelnõu koostamise ajal oli üks maaomanik vastu igasugusele kaitsealale tema maal.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud pool-looduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Anija LKA-I pole pärandniite.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soolupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud meetmetest ei ole rakendatud	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde, sh RMK tehtud tööde andmestik	Kaitsekorralduskavas on kaitsealuste taimeliikide kasvukohtade hooldustöö, mida ei ole tehtud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid töid ei ole kavandatud.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	Kahest tähisest, mis on kaitsekorralduskavaga plaanitud lisada, on paigaldatud üks. Kaitsekorralduskava vahehindamist ei ole tehtud, sest selleks puudus vajalik metoodika.	kaitsekorralduskava, külastustaristu virtuaalkontor, Keskkonnaameti dokumendihaldussüst eem	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, EELIS	Kaitsekorralduskavas plaaniti kauni kuldkinga ja elupaigatüüpide invetnuur. Elupaigatüüpide invetnuur telliti sisse, kauni kuldkinga kasvukohti käisid inventeerimas KeA spetsialistid.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja, hindaja teadmised	Uuendatud on kaitse-eeskiri. Kaitsekorralduskava vahehindamist pole tehtud. Kava uuendamise tähtaeg ei ole tulemuslikkuse hindamise ajaks kätte jõudnud. Vahepealne olukord, kas panna hinnata 50% tehtuks või mitte.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, külastustaristi virtuaalkontor, Google	Kavas on planeeritud matkaraja likvideerimine. Hindajal puuduvad teadmised, kas mingeid konkreetseid tegevusi on likvideerimiseks tehtud, kuid lähtub sellest, et matkarada pole külastustaristu virtuaalkontoris märgitud ja Google annab märke "Löplikult suletud".
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmäärke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	ei kohaldu	loodushoiutööde (sh RMK tegevuste) andmestik	
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Vähem kui poolte (<50%) (indikaator)liikide seisund on stabiilne või paranenud	kaitsekorralduskava, EELIS	Kanakulli vaatlused 2017 ja 2019, mõlemal edukas pesitsemine. Kuigi pole värskemaid andmeid, loeb hindaja seisundi stabiilseks, sest seda soodustab sihtkaitsevööndi režiim. Kuldkinga vaatlused 2021. a. Varasemad andmed, millega võrrelda, puuduvad - seisund loetakse stabiilseks. Soohilaka seisund loetakse halvenenuks. Vaatluste andmetel on arvukus vähenenud ja viidatud elupaiga üleujutusele kopra tegevuse tagajärjel jm. Eesti soojumika vaatlused 2008. ja 2017. a, viimasel ei leitud, on kommentaar, et kasvukoht liiga pilliroos ja pole sobiv. Seisund loetakse halvenenuks. Hindaja arvestab, et alla 50% liikide seisund on stabiilne või paranenud, sest olemasolevate andmete alusel ei saa ühegi liigi seisundit hinnata paranenuks.
väljundid	tulemused	Kui ≥90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja peamised edutegurid?	ei kohaldu		

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	soohiilakas, eesti soojumikas	EELIS	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	vajalik võib olla kasvukoha hooldamine (kopratammide eemaldamine, pilliroo tõrje)	EELIS	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Kõigi või enamiku (≥90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või on jäänud samaks.	EELIS, hindaja teadmised	Inventuur on tehtud 2017.a. Kuigi pole uuemaid seisundi näitaja hinnanguid, loeb hindaja elupaikade seisundi stabiilseks või paranenuks. Kaitseväärtused on metsa- ja sooelupaigad, mille seisundi säilitamiseks ja parandamiseks on sobiv kehtiv sihtkaitsevööndi režiim.
väljundid	tulemused	Kui ≥90% elupaikade seisund on sama või paranenud, siis palun tooge välja peamised edutegurid?	sobiv kaitse režiim (sihtkaitsevöönd)	hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	ei kohaldu		
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	ei kohaldu		
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on oluliste muutusteta	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Anija LKA hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, tolmeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 6,79 (keskmine).
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on halb või vähenenud/halvenenud	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Anija LKA sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 48,17 (halb). Sidusus on halb, sest ala on väike (u 79 ha), ümbritsetud peamiselt põllumajandusmaastiku ja majandusmetsaga, kaugus suurematest kaitsealadest (Kõrvemaa MKA ja Põhja-Kõrvemaa LKA) on ligikaudu 15 km.
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Puuduvad teadaolevad rikkumised	Keskonnaamet	
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Jah	Riigi Teataja	Kogu kaitsealal on sihtkaitsevööndi režiim.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Kas määruhes nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Jah	Riigi Teataja	Kaitsealal on 2022. a kinnitatud kaitse-eeskiri, millega täiendati kaitseväärtuseid uute inventuuride tulemuste põhjal.
väljundid	tulemused	Kui kaitsekord ei ole olnud sobiv, siis millised muudatused oleksid vajalikud?	ei kohaldu		
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	ei kohaldu		

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	93	59	63,4%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	7	38,9%
Survetegurid (planeerimine)	9	3	33,3%
Eesmärgid (planeerimine)	9	7	77,8%
Meetmed (planeerimine)	9	5	55,6%
Sisendid (rakendamine)	9	7	77,8%
Protsess (rakendamine)	3	3	100,0%
Meetmed (väljundid)	12	8	66,7%
Tulemused (väljundid)	21	16	76,2%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	45	22	48,9%
Rakendamine	12	10	83,3%
Väljundid	33	24	72,7%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealaade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealaseid eesmärgi.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown = XX